

Ajatuksia henkilökohtaisesta avusta

Petri Kallio
Kehitysvammaisten
Palvelusäätiön
Asiantuntijaryhmän jäsen

Petra Tiihonen
Kehitysvammaisten Palvelusäätiön
Henkilökohtainen avustajatoiminta
Syyskuu 2014

Petri Kallio

Kehitysvammaisten Palvelusäätiön
asiantuntijaryhmän jäsen

Petrin oma elämä

- Petri Kallio on elämänsä tyytyväinen nuori mies.
- Hän asuu itsenäisesti omassa kodissa Hyvinkäällä.
- Henkilökohtainen avustaja on tukena arjessa.
- Petri tekee kiinteistöhuoltotöitä autoliikkeessä.
- Oma koti, tyttöystävä, työ ja yhteiskunnallinen osallistuminen ovat Petrille tärkeitä asioita.
- Monesta unelmasta on elämässä tullut totta, mutta Petrillä on vielä unelmia.

Petrin elämästä on tehty myös kirja

Petrin vapaa-aika ja yhteiskunnallinen osallistuminen

- Tykkään käydä katsomassa pesäpalloa
- Käyn katsomassa pelejä kavereiden kanssa
- Tykkään pelata sählyä
- Tykkään kuunnella musiikkia
- Tykkään katsoa sarjoja telkkarista
- Tykkään olla kavereitten kanssa
- Käyn ME Itse ry:n Hyvinkään alajaoksen kokouksissa
- Käyn myös asiantuntijaryhmän kokouksissa Tampereella

Tiesittekö,
että...

Voit hakea kotikunnaltasi henkilökohtaista apua asioihin, joissa tarvitset toisen ihmisen apua.

Henkilökohtaista apua voit hakea esimerkiksi harrastuksiin, ystävien tapaamiseen, työhön ja opiskeluluun.

Petrin henkilökohtainen apu

- Minulla on ollut uusi avustaja keväästä 2014 lähtien. Oli kiva, että henkilökohtainen apu jatkui. Jokaiselle lähetettiin lappu kotiin, että avustaja vaihtuu.
- Meillä oli yhteinen tapaaminen päämiehille työkeskuksessa, jossa kerrottiin henkilökohtaisen avun muutoksista. Kaikkien kanssa keskusteltiin asiasta. Päätettiin, että jatkuu samalla tavalla kuin aiemminkin.
- Uusi avustaja käy kerran viikossa, perjantaisin. Uusi avustaja käy yhtä usein kuin entinenkin avustaja.
- Avustajan vaihtuminen tuli vähän yllätyksenä
- Uusi avustaja oli mukana työkeskuksen tapaamisessa. Uusi ja vanha avustaja tapasivat työkeskuksessa.

Tiesittekö,
että...

Riippumatta
henkilökohtaisen avun
järjestämistavasta:

Vaikeavammainen
ihminen
itse päättää siitä,
mitä, missä, milloin,
miten
hän saa
henkilökohtaista apua
ja kuka häntä avustaa.

Petrin tapaamiset henkilökohtaisen avustajan kanssa

Tiesittekö,
että...

- Nähdään aina perjantaisin 8.30-11
- Jos tulee tenkka poo, niin soitan isälle tai juttelen avustajan kanssa perjantaisin
- Harvemmin olen ollut avustajan kanssa eri mieltä. Puhumalla asioista on selvitty.
- Pitäisi jutella avustajan kanssa, jos haluaisi tehdä jotain muuta kuin tavallisesti
- Ei tule mitään mieleen, mitä haluaisin muuttaa avustajassa
- Kerron välillä toiveita avustajalle, esimerkiksi mitä haluaisin hankkia kotiin. Kerron myös avustajalle, jos jokin menee kotona rikki. Kerron avustajalle välillä myös kuulumisia.

- Avustajan on hyvä tietää
- mitkä asiat ovat avustettavalle tärkeitä
  - mistä asioista avustettava pitää
  - miten avustettava kommunikoi
  - miten hän ilmaisee tunteitaan ja tarpeitaan
  - mitä avustajan työhön kuuluu

Mitä Petri tekee avustajan kanssa?

Tiesittekö,
että...

- Kun uusi avustaja tuli ensimmäisen kerran käymään niin kerroin mitä haluan tehdä. Juteltiin siitä miten kaupassa asioidaan.
- Käydään kaupassa
- Ripustetaan tauluja
- Jos tulee lääkärille tarvetta niin soitetaan sinne
- Jos pitää ostaa vaikka uusi sänky niin käydään ensin katselemassa
- Tehdään ruokaa – lempiruokani on pasta
- Joskus voisi myös mennä kävelemään

Avustajan perehdytyksessä voi käyttää apuna esimerkiksi

- yksilökeskeisen elämänsuunnittelun työvälineitä
- valokuvia ja videoita
- läheisteisten ihmisten kertomuksia ja kokemuksia

Mitä Petrille merkitsee työnjohtajuus?

- Mitä se tarkoittaa?
- Työnjohtaja on niin kuin pomo
- Mielenpitoita
- Kuulostaa hassulta, että minä toimin avustajan työnjohtajana, että olisin avustajan pomo
- Minulla on töissä pomo, joka ohjeistaa työn tekemisessä

Tiesittekö,
että...

Henkilökohtaisen avustajan tärkein ohjaaja on hänen työnantajanaan ja/tai työnjohtajanaan toimiva vaikeavammainen henkilö.

Kehitysvammainen henkilö toimii ”päämiehenä” eli työnjohtajana vaikka avustajan työnantaja olisi joku muu

Millainen on Petrin mielestä hyvä avustaja?

- Kuuntelee
- Piristää, jos on huolia
- Voi jutella
- Elämä voisi olla yksinäistä ilman avustajaa
- On tärkeää, että avustajan kanssa tulee toimeen, avustajan iällä tai sukupuolella ei ole niin väliä
- Huono avustaja ei ymmärrä huumoria, ei kuuntele, tiuskii

Tiesittekö,
että...

Vammaispalvelulain
tavoitteena on,
että vammaiset ihmiset
ovat yhdenvertaisia muiden
kanssa

Jokainen voi päättää
omasta elämästään
ja tehdä samoja asioita kuin
muutkin

Henkilökohtainen avustaja voi
auttaa elämään omannäköistä
elämää

Millainen Petrin arki oli ennen avustajaa?

- En osannut tehdä paljon ruokaa
- Irmeli työkeskuksesta opetti tekemään ruokaa ja avustajat
- Kokkaan keittoja, makaronilaatikkoa, pastaa, peruna-sipulisekoitusta
- Vielä pitäisi opetella leipomista, uusi avustaja varmaan osaa opettaa
- Avustajan kanssa voi oppia uusia asioita

Tiesittekö, että...

Henkilökohtainen apu on avustamista, yhdessä tekemistä, opettelemista, olemista päämiehen arkipäivässä kodissa ja kodin ulkopuolella. Ei puolesta tekemistä, vaan itsenäistä suoriutumista tukevaa

Perustuu aina päämiehen tarpeisiin, toiveisiin ja tehtyyn avustus-suunnitelmaan, joka elää toiminnan mukaan.

Mitä sanoisit ihmisille, joilla ei ole henkilökohtaista avustajaa?

- Voin suositella henkilökohtaista apua
  - Tutustuu uusiin ihmisiin
  - Mielenkiintoista tehdä avustajan kanssa kaikenlaista
- Entä jos ei olisi henkilökohtaista apua
  - Pitäisi pyytää isältä apua ja pyytää opettaa tekemään ruokaa
  - Pitäisi kysyä neuvoa työkeskuksesta

Tiesittekö,
että...

Henkilökohtaisen avustajan käytännön työ voi olla esimerkiksi:

Avustamista ja opastamista eri asioissa kodissa

Toimimista kodin ulkopuolella

Neuvomista eri asioissa

Muita ajatuksia?

- Haaveilen siitä, että pysyisin terveenä
  - Haluaisin joskus perustaa perheen
  - Saan tällä hetkellä riittävästi tukea
  - Olen tyytyväinen elämääni
-
- Halusin kirjoittaa blogia henkilökohtaisesta avusta, koska se on mukava lukea netistä
  - Muut voivat tutustua henkilökohtaiseen apuun

Kiitos!

- Haastattelu on tehty Petrin kotona Hyvinkäällä 4.9.2014
- Juttelimme henkilökohtaisesta avusta, kirjoitimme tätä blogikirjoitusta ja katselimme koripallo-ottelua Suomi - Uusi-Seelanti
- Susijengi hävisi, mutta meillä oli silti mukavaa

Petri Kallio
asiantuntijaryhma@kvps.fi
Hyvinkää

Petra Tiihonen
petra.tiihonen@kvps.fi
Tampere

Tämän materiaalin omistaa Kehitysvammaisten Palvelusäätiö (KVPS). Materiaalia saa hyödyntää vain ei-kaupalliseen käyttöön. Materiaaleja ei saa muuttaa tai muunnella. Alkuperäisenä lähteenä on mainittava Kehitysvammaisten Palvelusäätiö.